

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi w sprawie z wniosku W. S. z udziałem Z. S. o podział majątku wspólnego

1. ustalił, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków W. S. i Z. S. wchodziły:

a) nieruchomość położona w Ł. przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 468.300 zł ;

b) przyczepa samochodowa o wartości 100 zł;

c) telewizor loewe o wartości 155 zł;

d) telewizor sony o wartości 45 zł;

e) magnetowid sony o wartości 50 zł;

o wieża grająca panasonic o wartości 100 zł;

g) kamera turystyczna panasonic o wartości 70 zł;

h) antena satelitarna o wartości 10,50 zł;

i) piła elektryczna o wartości 100 zł;

j) kosiarka elektryczna o wartości 10 zł;

k) spryskiwacz ogrodniczy o wartości 0 zł;

i) pompa do studni o wartości 0 zł;

m) dwie butle gazowe o wartości 70 zł;

n) balony do wina o wartości 0 zł ;

o) pralka automatyczna D. o wartości 20 zł;

p) lodówka polar o wartości 40 zł;

q) meble kuchenna: szafki stojące 6 sztuk, szafki wiszące 6 sztuk, stół z czterema krzesłami o wartości 0 zł;

r) wersalka o wartości 25 zł;

s) ławostół o wartości 30 zł;

t) 2 fotele o wartości 76 zł ;

u) 2 dywany o wartości 200 zł;

v) bojler elektryczny o wartości 197 zł;

w) meble sypialne: dwa łóżka z materacami, dwie szafki nocne, komoda, szafa trzydrzwiowa z lustrem i szufladami, toaletka z lustrem i pufą o wartości 209 zł;

- x) 5 żyrandoli z kinkietami o wartości 106 zł;
 - y) kuchnia gazowa o wartości 50 zł;
 - z) piec co na gaz ziemny o wartości 74 zł;
 - aa) piec węglowy o wartości 78 zł;
 - bb) kwota 100 zł;
 - cc) kwota 240 zł tytułem wartości spawarki;
 - dd) kwota 3.600 zł tytułem wartości samochodu f. (...);
 - ee) kwota 920 zł tytułem wartości mebli stołowych: dwa kredensy, mały kredens, barek z drzwiczkami, stół, 6 krzeseł drewnianych, ława, świecznik dębowy, 2 kufle dębowe;
 - ff) kwota 999,20 zł tytułem udziału członkowskiego w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Ł.;
 - gg) kwota 1.070 dolarów amerykańskich;
2. oddalił wniosek wnioskodawczyni o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;
 3. dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że:
 - a) zarządził sprzedaż nieruchomości opisanej w punkcie 1. a) postanowienia w drodze licytacji publicznej i przyznał wnioskodawczyni i uczestnikowi po 1/2 części ceny uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości;
 - b) przyznał na wyłączną własność uczestnika przedmioty opisane w punkcie 1. b)- aa) bez obowiązku spłaty na rzecz wnioskodawczyni;
 4. zasądził na rzecz wnioskodawczyni od uczestnika kwotę 535 dolarów amerykańskich płatną w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia;
 5. zasądził na rzecz uczestnika od wnioskodawczyni kwotę 43.978,50 zł tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości oraz wydatków z tytułu podatku od nieruchomości, płatną w 60 ratach miesięcznych płatnych do 15. dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uprawomocni się postanowienie, przy czym pierwsza rata w wysokości 790,50 zł oraz pozostałe 59 rat w wysokości po 732 zł z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;
 6. nakazał wnioskodawczyni wydanie uczestnikowi przedmiotów opisanych w punkcie 1. d)-aa) w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia;
 7. ustalił wpis ostateczny od wniosku o podział majątku wspólnego na kwotę 25.560 zł ;
 8. nie obciążył wnioskodawczyni i uczestnika kosztami sądowymi wyłożonymi tymczasowo przez Skarb Państwa;
 9. ustalić, iż wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenie, że: wyrokiem z dnia 23 lipca 2002 roku Sąd Okręgowy w Łodzi rozwiązał przez rozwód z winy obu stron związek małżeński W. S. i Z. S. zawarty w dniu 4 listopada 1978 roku. Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2003 roku Sąd Apelacyjny oddalił apelację stron od powyższego wyroku. Aktem notarialnym z dnia 19 marca 1985 roku – umowa sprzedaży nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) (działki nr (...)) zawarta pod warunkiem nieskorzystania z prawa pierwokupu przez Skarb Państwa –sprzedający oświadczył, że sprzedaje cały należący do niego udział, wynoszący połowę nieruchomości, wraz z przysługującymi mu

roszczeniami z tytułu dokonanych nakładów sprzedaje za cenę 1.350.000,00 złotych, zaś wnioskodawczyni i uczestnik oświadczyli, że powyższy udział wraz z roszczeniami kupują i nabycia dokonują za fundusze objęte wspólnością ustawową. Sprzedawca nadto oświadczył, że całą cenę otrzymał od kupujących gotówką przed podpisaniem umowy. W razie skorzystania z prawa pierwokupu przez Skarb Państwa sprzedający zwróci kupującemu całą otrzymaną cenę w terminie 4 miesięcy i co do tego obowiązku poddaje się egzekucji w trybie przepisów k.p.c. Aktem notarialnym z dnia 21 maja 1985 roku zawartym w związku z nieskorzystaniem przez Skarb Państwa z prawa pierwokupu – wnioskodawczyni i uczestnik nabyli od S. T. (1) udział 1/2 własności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) (działki nr (...)) wraz z roszczeniami z tytułu nakładów dokonanych na nieruchomości, za kwotę 1.350.000,00 złotych. Cena została uregulowana w całości na moment podpisania powyższego aktu notarialnego. W akcie notarialnym wnioskodawca i uczestnik wnieśli o wpisanie ich w księdze wieczystej jako współwłaściciele we wspólności ustawowej. Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2012 roku tutejszy Sąd stwierdził, że wnioskodawczyni i uczestnik nabyli przez zasiedzenie, jako małżonkowie, w dniu 14 kwietnia 2003 roku własność nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) [objętej księgą wieczystą nr (...) (winno być- połowę ww nieruchomości). Wartość całej nieruchomości w stanie po dokonaniu nakładów po jej zakupieniu przez strony wynosi 468.300 zł. Po zakupieniu nieruchomości strony dobudowały piętro do już istniejącego domu. Decyzja o zezwoleniu na rozbudowę była wydana 18 lipca 1985 roku. Na umowie darowizny kwoty 800.000 zł przerobiona została cyfra 9 na cyfrę 8 w dacie „22.VI.1994 r” oraz dopisano wtórnie zespół znaków „'84 r” do pierwotnego zapisu i „ (...)11”. Poza powyższymi przerobieniami oryginał dokumentu jest zgodny do co treści ze złożoną kserokopią. W dniu 09 czerwca 2003 roku uczestnik sprzedał J. K. (1) i G. K. samochód f. (...) nr rej. (...) za kwotę 3.000 zł. W umowie zastrzeżono, iż cena zostanie zapłacona do dnia zawarcia umowy. Samochód został zarejestrowany po raz pierwszy w Polsce w dniu 27 sierpnia 1991 roku. Wartość samochodu według stanu z daty ustania wspólności i cen aktualnych na datę wyceny to 3.600 zł. Wartość ruchomości kształtuje się następująco: telewizor loewe (155 zł), telewizor sony (45 zł), magnetowid sony (50 zł), wieża grająca panasonic (100 zł), kamera turystyczna P. (70 zł), antena satelitarna (10,50 zł), piła elektryczna (100 zł), kosiarka elektryczna (10 zł), spryskiwacz ogrodniczy (0 zł), pompa do studni (0 zł), 4 butle gazowe (140 zł), balony do wina (0 zł), pralka automatyczna D. (20 zł), łódzka polar (40 zł), meble kuchenna: szafki stojące (6), szafki wiszące (6), stół z czterema krzesłami- 0 zł, meble stołowe: dwa kredensy, mały kredens, barek z drzwiczkami, stół, 6 krzeseł drewnianych, lawa, świecznik dębowy, 2 kufle- 920 zł, 3 wersalki (75 zł), ławostół (30 zł), 2 fotele (76 zł), 2 dywany (200 zł), bojler elektryczny (197 zł), meble sypialne: dwa łóżka z materacami, dwie szafki nocne, komoda, szafa trzy drzwiowa z lustrem i szufladami, toaletka z lustrem i pufą (209 zł), 5 żyrandoli z kinkietami (106 zł), kuchnia gazowa (50 zł), piec co na gaz ziemny (74 zł), piec węglowy (78 zł). Stan rachunku w Banku (...) S.A. na dzień 31 marca 1994 roku wynosił 129,50 dolarów. Uczestnik był członkiem (...) w Ł. od 31 lipca 1962 roku. W 1964 roku otrzymał wraz z rodziną (poprzednią żoną) lokal mieszkalny położony w Ł. przy ul. (...). Z lokalu tego wymeldował się w 1977 roku. W dniu 22 marca 1979 roku została podjęta decyzja wstępna o przydziale uczestnikowi mieszkania przy ul. (...) jako lokalu zastępczego. Uczestnik zdał lokal, który w 1987 roku został przydzielony J. C.. Brak w (...) dokumentów dotyczących rozliczenia (...) w Ł. z uczestnikiem w związku ze zdaniem lokalu. W 1998 roku uczestnik sprzedał wyposażenie zakładu produkcji termometrów za łączną kwotę 29.551,54 zł netto. Uczestnik rozliczył się z wartości zakładu przekazując wnioskodawczyni kwotę 14.500 zł w 1999 roku. W dniu 29.11.1990 roku zaksięgowano wpływ na rachunku dewizowym i prowadzonym przez uczestnika kwoty 13.000 dolarów, zaś w dniu 30.11.1990 roku ich wypłatę z zaświadczeniem na wywóz dewiz za granicę. Nadto zostały z rachunku dokonane wypłaty kwot (w dolarach) w dniach: 70- 25.04.1990 r, 1.000- 06.05.1991, 4.000- 09.08.1991 r. Pieniądze w kwocie 13.000 dolarów zostały wpłacone, a następnie wypłacone przez J. K. (2) na zakup samochodu. Były to jego pieniądze. J. K. miał za granicą kupić samochód dla siebie albo dla uczestnika. J. K. (2) był pełnomocnikiem do rachunku i uczestnika. Chodziło o to, aby samochód był formalnie kupiony na uczestnika i aby nie było problemów z rejestracją w kraju- do tego było potrzebne zaświadczenie o wywozie waluty z kraju. Uczestnik skarżył się sąsiadom, że boi się wchodzić na nieruchomość. Kiedyś wnioskodawczym uderzała uczestnika kijem na podwórku, kiedy wsiadał do samochodu, a następnie rzuciła za nim kijem. Groziła uczestnikowi, że wcześniej czy później i tak go zabije. Od tego czasu uczestnik tam nie mieszka, wyprowadził się po tym zdarzeniu. Na nieruchomość przyjeżdżała Policja. Uczestniczka nie chciała wypuścić uczestnika na oględziny dokonywane przez biegłą do spraw wyceny nieruchomości, konieczna była interwencja policji. Odszkodowanie za bezumowne korzystanie ponad udział z nieruchomości przy C. za okres od 01 maja 2003 roku do 30 listopada 2009 roku to 26.056 zł Odszkodowanie za okres od 01 grudnia 2009 roku do 31 maja 2012 roku wynosi 12.389 zł. Odszkodowanie za okres od 01 czerwca

do 31 grudnia 2012 wynosi 3.379,60 zł. Łącznie odszkodowanie stanowi kwotę 41.824,60 zł. Uczestnik utrzymuje się z emerytury w wysokości 1.340,45 zł netto oraz zasiłku pielęgnacyjnego 181,10 zł. Nie posiada nieruchomości (z wyjątkiem zgłoszonej do podziału), oszczędności, papierów wartościowych, innych przedmiotów wartościowych (powyżej 10.000 zł). Miesięcznie przeznaczą kwotę: 352,70 zł na alimenty dla wnioskodawczyni, 230 zł na czynsz za wynajmowane mieszkanie, 100 zł na energię elektryczną.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że, w świetle art. 43 § 2 k. r. i o., nie zasługuje na uwzględnienie wniosków wnioskodawczyni o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym z uwagi na niewykazanie przez wnioskodawczynię przesłanek określonych w przedmiotowym przepisie. Wnioskodawczyni w uzasadnieniu swojego wniosku wskazując, iż uczestnik w niewielkim stopniu przyczynił się do powstania majątku, prowadził hulaszczy tryb życia i trwonił zarobione pieniądze, w żaden sposób nie udowodniła tych okoliczności. Ponadto, takie twierdzenia wnioskodawczyni budzą zasadnicze wątpliwości co do ich wiarygodności, skoro przez cały okres małżeństwa-jak wynika z ustalonego stanu faktycznego- wnioskodawczyni nie była formalnie zatrudniona, działalność prowadził wyłącznie wnioskodawca, a strony zgromadziły w czasie małżeństwa znaczny majątek. W ocenie Sądu, iż nie byłoby to możliwe, gdyby uczestnik postępował w sposób wskazany przez wnioskodawczynię zwłaszcza, że wnioskodawczyni nie czyniła żadnych nakładów ze swojego majątku odrębnego na powstanie majątku wspólnego. Z uwagi na fakt, iż stanowiska uczestników w kwestii sposobu podziału zmieniały się, a żadne z nich nie wnosiło o podział fizyczny nieruchomości Sąd uznał, iż właściwa będzie sprzedaż nieruchomości, gdyż podział fizyczny w sytuacji głębokiego konfliktu współwłaścicieli jest niedopuszczalny a nie ma możliwości przyznania nieruchomości jednemu z byłych małżonków uwagi na ich sytuację materialną. Z nieruchomości były związane żądania stron rozliczenia nakładów. Sąd ostatecznie uznał, iż zarówno zakup nieruchomości jak i późniejsze nakłady na nieruchomość (rozbudowa domu) zostały poczynione z majątku wspólnego, nie zaś ponadto z majątków odrębnych. Odnośnie samochodu f. Sąd uznał, iż wnioskodawczyni jest uprawniona do żądania połowy jego wartości rynkowej, nie zaś ceny sprzedaży. Rozstrzygając w kwestii pozostałych ruchomości Sąd miał na względzie oświadczenie wnioskodawczyni, iż nie chce ich otrzymać i zrzeka się spłat, czemu nie oponował uczestnik. Sąd ustalił, że uczestnik ma w posiadaniu tylko telewizor i przyczepę, zatem orzekł o obowiązku wdania uczestnikowi pozostałych ruchomości znajdujących się w posiadaniu wnioskodawczyni. Sąd nie objął podziałem biżuterii zgłoszonej przez uczestnika, ponieważ tego typu przedmioty służą zaspokajaniu potrzeb osobistych, zatem stanowią majątek odrębny małżonka. Sąd nie uwzględnił roszczeń uczestników z tytułu rozliczenia zakładu produkcji termometrów oraz oprawek aluminiowych do termometrów, uznając, że uczestnicy rozliczyli się już z przedmiotowych nakładów i przedmiotów. Sąd ustalił, że uczestnik wypłacił udział członkowski ze spółdzielni w trakcie trwania wspólności i nie wykazał aby środki te przeznaczył na majątek wspólny, zatem połowa tej kwoty podlegała przyznaniu na rzecz wnioskodawczyni. Uznając za niewiarygodne twierdzenia wnioskodawczyni, że uczestnik opuścił nieruchomość dobrowolnie, Sąd uwzględnił roszczenie o odszkodowanie za bezumowne korzystanie począwszy od maja 2003 roku, przyjmując, że wspólność ustała z dniem wyroku sądu odwoławczego rozpoznającego apelację od wyroku orzekającego rozwód. Z uwagi na fakt, iż wnioskodawczyni dysponowała w tym okresie nieruchomością z wyłączeniem uczestnika uwzględnieniu podlegało także w całości jego żądanie zasądzenia podatku od nieruchomości za okres od 2004 roku do końca 2012 roku. Sąd nie uwzględnił żądania wnioskodawczyni zasądzenia od uczestnika zwrotu poniesionych przez nią wydatków i nakładów, gdyż dotyczyły one okresu, w jakim to wnioskodawczyni korzystała z nieruchomości wyłącznie, a żądana kwota stanowi głównie wydatki związane ze zwykłym użytkowaniem nieruchomości. Kwotę należności zasądzonej od wnioskodawczyni rozłożono na raty na 5 lat przy uwzględnieniu sytuacji obojga uczestników i ich interesów.

Apelację od powyższego postanowienia wniosła wnioskodawczyni, zaskarżając je w całości. Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego skarżąca zarzuciła naruszenie:

- art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. polegające na oddaleniu wniosków dowodowych zgłoszonych przez wnioskodawczynię w zakresie wyceny wartości zakładu produkcji termometrów nabytego, uruchomionego i przynoszącego zyski w trakcie trwania małżeństwa, pomimo iż wartość niniejszego zakładu stanowiła składnik majątku dorobkowego stron;

- art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. poprzez nierozstrzygnięcie przez Sąd co do istoty sprawy i nieuwzględnienie wszystkich składników majątku dorobkowego stron, w szczególności poprzez pominięcie zgłoszonego przez wnioskodawczynię wniosku o rozliczenie wartości zakładu produkcji termometrów nabytego, uruchomionego i prowadzonego w trakcie trwania małżeństwa stron;

- art. 684 k.p.c. w związku z art. 686 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c. – poprzez nierozstrzygnięcie przez Sąd co do istoty sprawy i uwzględnienie w postępowaniu o podział majątku dorobkowego stron roszczenia o zapłatę za bezumowne korzystanie przez wnioskodawczynię z nieruchomości w sytuacji, gdy postępowanie o podział majątku powinno uwzględniać wyłącznie roszczenia związane z ustaleniem oraz podziałem składników majątkowych zgromadzonych przez strony w trakcie trwania małżeństwa – co w konsekwencji doprowadziło do obciążenia wnioskodawczyni obowiązkiem zapłaty na rzecz uczestnika odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości w okresie od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego do momentu orzekania w przedmiocie niniejszej sprawy przez Sąd I instancji;

- art. 686 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c. - poprzez nieuwzględnienie przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie zgłoszonego przez wnioskodawczynię wniosku w zakresie poczynionych przez nią nakładów na nieruchomość zabudowaną wchodzącą w skład składników majątku dorobkowego stron w okresie od momentu wyprowadzenia się przez uczestnika z niniejszej nieruchomości do momentu orzekania przez Sąd w niniejszej sprawie,

- art. 233 k.p.c. poprzez:

a) sformułowanie na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie błędnego wniosku prowadzącego do uznania, iż uczestnikowi należne jest od wnioskodawczyni odszkodowanie za bezumowne korzystanie z nieruchomości, w sytuacji, gdy roszczenie tego typu w ogóle nie powinno być objęte przedmiotem postępowania podział majątku wspólnego dochodzone winno być na drodze wszczęcia odrębnego postępowania,

b) dokonanie dowolnej, jednostronnej i niepełnej oceny przez Sąd I Instancji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, skutkujące dopuszczeniem przez Sąd I Instancji do kilku wycen tej samej nieruchomości sporządzonych przez tę samą biegłą sądową w sytuacji, gdy dla ustalenia wartości nieruchomości objętej postępowaniem działowym wystarczającym było dokonanie tylko i wyłącznie jednej wyceny, poprzez ustalenie, iż wnioskodawczyni winna jest zapłacić uczestnikowi odszkodowanie za bezumowne korzystanie z nieruchomości oraz obciążenie jej całością podatku od nieruchomości,

- art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. - poprzez dopuszczenie na okoliczność wyceny wartości nieruchomości objętej postępowaniem o podział majątku dowodu z czterech opinii tej samej biegłej w miejsce skonfrontowania dokonanej przez nią wyceny z oszacowaniem dokonanym przez innego, alternatywnego biegłego sądowego - co w konsekwencji doprowadziło do zawyżenia wartości przedmiotowej nieruchomości,

- art. 43§ 1 k. r. i o. w zw. z art. 45 § 1 k. r. i o.:

a) poprzez nieprzyjęcie do rozliczenia wartości zakładu produkcji termometrów i przychodów związanych z jego funkcjonowaniem, pomimo iż został on nabyty i uruchomiony w trakcie trwania małżeństwa stron, a na jego zakup zostały przeznaczone środki wspólne, co skutkuje nie rozstrzygnięciem co do istoty sprawy,

b) poprzez jego błędną interpretację skutkującą przyjęciem, iż w zakres składników majątku wspólnego stron wchodzi również roszczenie z tytułu bezumownego korzystania przez wnioskodawczynię z nieruchomości - co w konsekwencji doprowadziło do zasądzenia od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania przez wnioskodawczynię z nieruchomości;

- art. 207 k.c. w związku z art. 46 k. r. i o. - poprzez ich błędną interpretację i nie uwzględnienie wniosku wnioskodawczyni o rozliczenie poniesionych przez nią nakładów na nieruchomość objętą postępowaniem o podział

majątku stron, tylko dlatego iż z nieruchomości tej od wyprowadzki uczestnika wnioskodawczynie samodzielnie korzystała,

- art. 198 k.c. w związku z art. 207 k.c. w związku z art. 46 k. r. i o. - poprzez ich błędną interpretację i przyjęcie, iż pomimo braku fizycznego działu nieruchomości stanowiącej współwłasność wnioskodawczynie i uczestnika, po wyprowadzeniu się przez uczestnika z nieruchomości, wnioskodawczynie bezumownie z niej korzystała i na tej podstawie obciążenie jej przez Sąd obowiązkiem zapłaty na rzecz uczestnika odszkodowania, w tym obciążenie wyłącznie wnioskodawczynie obowiązkiem ponoszenia ciężarów związanych z niniejszą nieruchomością takich jak podatek od nieruchomości, pomimo iż uczestnik postępowania w dalszym ciągu posiada status współwłaściciela,

W konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji lub ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia i nie obciążanie wnioskodawczynie obowiązkiem zapłaty na rzecz uczestnika odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości, o sprostowanie z urzędu postanowienia w jego sentencji poprzez uwzględnienie kwot, w stosunku do których Sąd zasądził obowiązek zapłaty przez uczestnika na rzecz wnioskodawczynie, a o których Sąd podnosi w treści uzasadnienia /apelacja – k. 1007-1018/.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2013 roku zwolniono wnioskodawczynię od kosztów opłaty od apelacji w całości / postanowienie – k. 1027/.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł także uczestnik, zaskarżając je w części, to jest co do: pkt. 1. i 4. odnośnie składników majątku wspólnego i spłaty w zakresie uznania, iż w skład majątku wchodzi kwota 1070 USD i zasądzenia z tego tytułu spłaty od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie w wysokości 535 USD oraz pominięcia jako składnika majątku oprawek aluminiowych do produkcji termometrów, co do nieuwzględnienia rozliczenia nakładów z majątku odrębnego uczestnika na majątek wspólny w postaci wkładu zgromadzonego na mieszkanie spółdzielcze typu lokatorskiego oraz samochodu marki F. (...) oraz co do pkt.5. Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego skarżący zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych i sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału, oraz nierozważenie wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów polegające na przyjęciu, że:

a) w skład majątku dorobkowego W. i Z. byłych małżonków S., wchodzi kwota 1070 USD i orzeczenie w tym zakresie ponad żądanie wnioskodawczynie, która zgłaszała do podziału, w pismach swoich pełnomocników: adwokata A. J. z 9 maja 2005 r. i radcy prawnego E. K. z 17 września 2009 r., kwotę 1000, a nie 1070 USD, a nadto kwota ta, jak wynika z zeznań wnioskodawczynie, uczestnika i zgromadzonej dokumentacji bankowej, została wypłacona 6 maja 1991 r., czyli w trakcie trwania związku małżeńskiego, wspólnego zamieszkiwania małżonków i przed wyjazdem do W. (k.13 akt rozwodowych XII C 3411/99), zaś wnioskodawczynie dysponowała w owym czasie własnym kontem bankowym dewizowym - pismo Banku (...) SA z 8 września 2009 r., na które uczestnik wpłacił żonie pieniądze,

b) w skład majątku dorobkowego nie wchodzi oprawki aluminiowe do produkcji termometrów o wadze 850 kg w cenie półfabrykatów o wartości wycenionej przez biegłego na kwotę 9425 zł. i przyjęcie przez Sąd, że zostały one rozliczone przy okazji podziału i wypłacenia wnioskodawczynie kwoty 14 500 zł. w maju 1999r., podczas gdy zebrany materiał w postaci zeznań uczestnika i wniosku do Prokuratury Rejonowej Ł. o wszczęcie postępowania karnego przeciwko wnioskodawczynie w sprawie Ds 1598/01, wskazuje jednoznacznie, że takie oprawki, podobnie jak meble sprzedane przez wnioskodawczynię, były w posesji przy ul. (...), z której uczestnik w trosce o swoje życie i zdrowie wyprowadził się w pośpiechu 6 sierpnia 1998r. i nigdy więcej już do tego domu nie wrócił i nie był wpuszczony (k.104 akt rozwodowych), zaś rozliczenie w kwocie 14500 zł. obejmowało wyposażenie, które znajdowało się w prowadzonym i sprzedanym po przejściu przez uczestnika na emeryturę, zakładzie (wówczas już od roku uczestnik nie mieszkał we wspólnym domu przy ul. (...)),

- nieuwzględnienie wniosku o rozliczenie nakładów z majątku odrębnego uczestnika w postaci wartości samochodu F. (...) o wartości 500 tys. starych złotych, przekazanego S. T. w ramach ceny zakupu nieruchomości przy ul. (...) (zeznania św. A. B., P. B., J. K. (2) k.327-329) oraz wkładu na mieszkanie spółdzielcze typu lokatorskiego o powierzchni 32,88

m kw., położone w Ł. przy ul. (...) lokal nr (...), w wysokości 157 824 zł.(k.554), zgromadzonego w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej i związanego z członkostwem Z. S., a zajmowanego przez byłych małżonków S. od 24 marca 1979 r. (związek małżeński zawarty 4 listopada 1978 r.), który to wkład został przeznaczony na rozbudowę domu przy ul. (...),

- nadużycie prawa i naruszenie zasad współżycia społecznego przez rozłożenie spłat od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika na 60 rat na okres 5 lat w sytuacji, gdy uczestnik ma 81 lat, od 15 lat mieszka poza domem, w wynajętym mieszkaniu i nie będzie miał najmniejszych szans na wyegzekwowanie zasądzonej kwoty po sprzedaży nieruchomości i przy dochodach uczestniczki na poziomie 600 zł. miesięcznie, zważywszy, że przez te wszystkie lata wnioskodawczyni mogła w sposób swobodny i w żaden sposób nieograniczony dysponować ową nieruchomością i z niej korzystać; podobnie jak od 2004 r. do chwili obecnej nie może wyegzekwować od wnioskodawczyni kwoty 2557r. zł (postanowienie komornika - k.65).

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez wyłączenie ze składu majątku wspólnego kwoty 1070 USD, uwzględnienie i rozliczenie kwoty 9425 zł. tytułem wartości prac aluminiowych do termometrów, uwzględnienie i rozliczenie nakładów opisanych wyżej z majątku odrębnego uczestnika na majątek wspólny w łącznej kwocie 657 824 st. złotych a przede wszystkim o zasądzenie kwoty 46.278 zł z tytułu odszkodowania i opłaconego podatku od wnioskodawczym na rzecz uczestnika i nakazanie jej ściągnięcia z uzyskanej ze sprzedaży kwoty, która przypadnie wnioskodawczym po sprzedaży nieruchomości oraz zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kosztów postępowania odwoławczego a nadto o zwolnienie uczestnika od opłaty od apelacji /apelacja wraz z załącznikiem– k. 1033-1038/.

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2013 roku zwolniono uczestnika od kosztów opłaty od apelacji ponad kwotę 100,00 złotych i oddalono wniosek w pozostałym zakresie /postanowienie – k. 1042-1043/.

W piśmie z dnia 3 kwietnia 2013 roku uczestnik wskazał, że omyłkowo podał jako kwotę z rozłożeniem na raty której się nie zgadza kwotę 46.278,00 złotych zamiast kwoty 43.978,50 złotych oraz, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 202.477,50 złotych /uzupełnienie apelacji – k. 1050-1051/.

W odpowiedzi na apelację uczestnika wnioskodawczyni wniosła o jej oddalenie w całości /odpowieź na apelację – k. 1058-1061/.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 26 listopada 2013 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł złożoną apelację i wniósł o oddalenie apelacji uczestnika a pełnomocnik uczestnika poparł własną apelację wniósł o oddalenie apelacji wnioskodawczyni oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, pełnomocnik wnioskodawczyni oświadczył, że wnioskodawczyni nie oponuje co do przyznania jej nieruchomości ze spłatą na rzecz uczestnika postępowania, wnioskodawczyni oświadczyła, że dom w obecnym stanie nie nadaje się do zamieszkania i kwestionuje wycenę nieruchomości, może przejąć tę nieruchomość, ale za niższą kwotę. Rozprawę zamknięto a ogłoszenie postanowienia odroczone do dnia 6 grudnia 2013 roku /protokół rozprawy apelacyjnej – k. 1071-1072/.

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2013 roku otworzono zamkniętą rozprawę na nowo i odroczone ją, dopuszczono dowód z uzupełniającej pisemnej opinii biegłej do spraw szacunku nieruchomości B. D., której zlecono aktualizację wyceny nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) według jej stanu z dnia 15 kwietnia 2003 roku i cen aktualnych / postanowienie – k. 1074/.

Biegła złożyła opinię w dniu 14 kwietnia 2014 roku / opinia – k. 1077-1091/.

W dniu 20 maja 2014 roku wnioskodawczyni oświadczyła, że nie zgadza się z wyceną dokonaną przez biegłą, gdyż jej zdaniem kwota, którą biegła wskazała jako cenę rynkową przedmiotowej nieruchomości jest znacznie zawyżona, gdyż nie odzwierciedla ona faktycznej kwoty, jaką potencjalni jej kupcy mogliby zaoferować, zgłosiła zastrzeżenia co do opinii , wniosła o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłej uwzględniającej jej uwagi oraz o ewentualne rozważenie przez Sąd możliwości dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego celem skonfrontowania wartości rynkowej nieruchomości ustalonej przez biegłą. Nadto oświadczyła, że wnosi o przyznanie jej własności nieruchomości

ze spłatą na rzecz uczestnika rozłożoną na raty uwzględniającą możliwość odroczenia terminu płatności pierwszej raty o co najmniej 6 miesięcy- do roku od uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie podziału z uwagi na brak zdolności kredytowej i sytuację materialną / pismo – k. 1100-1103/.

W piśmie z dnia 3 czerwca 2014 roku uczestnik wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 8.206,75 złotych z tytułu korzystania przez wnioskodawczynię z nieruchomości ponad udział w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 maja 2014 roku, licząc po 965,50 złotych za miesiąc oraz o rozliczenie kwoty nakładu poniesionego przez uczestnika w wysokości 1091 złotych z tytułu podatku od nieruchomości zapłaconego przez uczestnika za rok 2013 i dwa kwartały roku 2014 / pismo – k. 1107/.

Na rozprawie w dniu 16 lipca 2014 roku pełnomocnik wnioskodawczyni podtrzymała wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłej, wnioskodawczyni oświadczyła, że kwestionuje opinię biegłej przede wszystkim z powodu przyjęcia nieaktualnego stanu nieruchomości, biegłą z zakresu szacunku nieruchomości przesłuchano w celu wyjaśnienia wątpliwości co do opinii pisemnej, pełnomocnik uczestnika złożył do akt zaświadczenie o płatności podatku, wniósł o rozliczenie z tego tytułu kwoty 910 złotych oraz rozszerzył roszczenie o wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości ponad udział od dnia 1 stycznia 2013 roku do końca lipca 2014 roku co daje kwotę 9172,25 złotych i wniósł o zasądzenie tej kwoty, pełnomocnik wnioskodawczyni poparła apelację, podtrzymała stanowisko w zakresie wniosku o przyznanie nieruchomości na rzecz wnioskodawczyni z rozłożeniem spłaty na raty z odroczeniem terminu płatności pierwszej raty na okres 6 miesięcy lub roku od uprawomocnienia się orzeczenia, wniosła o oddalenie apelacji uczestnika oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, pełnomocnik uczestnika poparła własną apelację, wniosła o oddalenie apelacji wnioskodawczyni oraz o zasądzenie kosztów postępowania, oświadczając, iż nie wyraża zgody na rozłożenie spłaty na raty, zgadza się na przyznanie nieruchomości wnioskodawczyni /protokół rozprawy apelacyjnej – k. 1117-1118/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje są zasadne jedynie częściowo.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny, z tą zmianą, że przyjmuje i nadto ustala, że:

Rynkowa wartość prawa własności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej jako działki numer (...) o łącznej powierzchni 1050 m² zabudowanej domem mieszkalnym zabudowy jednorodzinnej i budynkiem gospodarczym, według stanu na dzień 15 kwietnia 2003 roku i poziomu cen z dnia 7 kwietnia 2014 roku wynosi 395.000,00 złotych. Nieruchomość jest położona w atrakcyjnej lokalizacji. Konstrukcja domu jest w dobrym stanie technicznym. Elementy wykończeniowe są stare, starego typu. Pod kątem potencjalnego nabywcy elementy wykończeniowe kwalifikują się do wymiany. Określona wartość nieruchomości mieści się pomiędzy ceną sprzedaży minimalną i maksymalną nieruchomości dla tego segmentu rynku i jest najbardziej prawdopodobną ceną jaką można uzyskać na rynku w przypadku sprzedaży. Lotnisko nie jest na tyle uciążliwe, żeby przyjąć atrakcyjność nieruchomości jako przeciętną. Atrakcyjność ma wpływ na wartość nieruchomości /pisemna opinia biegłej z zakresu szacunku nieruchomości – k. 1077-1091/;

Podatek od nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) za lata 2013 i 2014 wyniósł łącznie 1.454,00 złotych, z czego wnioskodawczyni uiściła kwotę 553 złote, zaś uczestnik kwotę 910 złotych / zaświadczenie o płatnościach podatku – k. 1114/.

Podzielając zastrzeżenia wnioskodawczyni względem zawyżonej wartości nieruchomości wspólnej jak też mając na względzie dyspozycję art. 156 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2014.518 j.t.) oraz fakt, że wartość nieruchomości ustalono w oparciu o operat szacunkowy z dnia 22 maja 2012 roku, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z uzupełniającej pisemnej opinii biegłej do spraw szacunku nieruchomości B. D. celem aktualizacji wyceny nieruchomości. W wyniku przedmiotowej aktualizacji ustalono zaś, że wartość nieruchomości uległa zmianie, co prowadzić musiało do korekty ustaleń faktycznych. Podkreślić zaś trzeba, że wnioski

płynące z opinii biegłej nie budzą zastrzeżeń, nie podważają ich również zarzuty zgłaszane w tym względzie przez wnioskodawczynię. Głównym zarzutem wnioskodawczyni względem przeprowadzonej przez biegłą aktualizacji jest bowiem fakt, iż opinia ta nie uwzględnia aktualnego stanu nieruchomości. Zważyć zaś należy, że z istoty niniejszego postępowania ocena ta dokonywana być musi według stanu nieruchomości na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej uczestników, a zatem na dzień 15 kwietnia 2003 roku i cen aktualnych. Biegła z zakresu szacunku nieruchomości wyjaśniła zaś także, że lotnisko nie jest na tyle uciążliwe, żeby przyjąć atrakcyjność nieruchomości jako najgorszą. Wyjaśnienie to uznać natomiast należy za przekonujące. Nie zasługiwał zatem na uwzględnienie wniosek wnioskodawczyni o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu szacunku nieruchomości, zwłaszcza, że dowód ten w zamierzeniu skarżącej służyć miał jedynie weryfikacji wartości ustalonej przez biegłą B. D.. Strona chcąc podważyć wartość dowodową opinii biegłego sądowego winna bowiem przytoczyć rzeczowe argumenty uzasadniające jej twierdzenia. Samo niezadowolenie strony z treści opinii biegłego, gdy nie zgłasza ona żadnych konkretnych zarzutów w stosunku do opinii, które nakazywałyby poddać w wątpliwość prawidłowość płynących z niej wniosków, nie powoduje natomiast konieczności powoływania kolejnego biegłego. Należy bowiem w pełni podzielić stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi, że granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza, ocena czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy, okoliczność zaś, że opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z kolejnych opinii. Potrzeba powołania innego biegłego powinna bowiem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 kwietnia 2013 roku wydany w sprawie o sygn. akt I ACa 1392/12 opublikowany w bazie orzecnictwa LEX pod nr (...)).

Zgłoszenie przez wnioskodawcę wniosku o rozliczenie ciężarów związanych z nieruchomości wspólną z tytułu podatku od nieruchomości za lata 2013 i 2014 wspartego zaświadczeniem o płatności podatku implikowało zaś konieczność uzupełnienia przedmiotowych ustaleń o wskazaną kwestię, zgodnie z dyspozycją art. 227 k.p.c. i art. 384 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Nie sposób natomiast podzielić zastrzeżeń wnioskodawczyni odnośnie kwestii zakładu produkcji termometrów, podobnie jak zarzutów uczestnika dotyczących kwestii oprawek aluminiowych do produkcji termometrów. Analiza przedstawionych dowodów nakazuje bowiem przychylić się do stanowiska wyrażonego w tym przedmiocie przez Sąd I instancji, iż ostateczne rozliczenie w tym zakresie nastąpiło pomiędzy uczestnikami w maju 1999 roku. Uczestnik przekazał bowiem wówczas wnioskodawczyni kwotę 14.500,00 złotych, po tym jak w 1998 roku sprzedał wyposażenie zakładu produkcji termometrów za łączną kwotę 29.551,54 złotych. Znamiennym jest wszak, że do momentu wszczęcia niniejszego postępowania, uczestnicy nie zgłaszali wobec siebie z tego tytułu jakichkolwiek roszczeń, a co więcej przyznawali fakt dokonania rozliczenia z tego tytułu w innych postępowaniach toczących się z ich udziałem. Rację ma zatem Sąd Rejonowy, że w zaistniałym stanie rzeczy twierdzenia wnioskodawczyni w tej kwestii nie są wiarygodne, a co więcej kolidują ze stanowiskiem prezentowanym przez nią w kwestii środków z likwidacji konta bankowego w Spółdzielni (...). Wbrew zapatrywaniom uczestnika, należy także zgodzić się z Sądem I instancji, że również i jego relacje w tym względzie nie zasługują na wiarę. Ocena w tym zakresie nie może bowiem abstrahować od faktu, że, jak wskazuje sam uczestnik, przekazanie wnioskodawczyni połowy środków uzyskanych z tytułu sprzedaży zakładu produkcji termometrów miało miejsce już po tym jak opuścił on wspólną nieruchomość, a zatem po zaistnieniu konfliktu z wnioskodawczynią. Tego rodzaju postępowanie uznać należałoby za niezrozumiałe gdyby istotnie stan rzeczy przedstawiał się tak jak utrzymuje uczestnik. Zarzuty wyprowadzone w tym względzie w obu apelacjach nie mogły zatem doprowadzić do oczekiwanego przez skarżących rezultatu.

Rację ma natomiast uczestnik kwestionując prawidłowość oceny Sądu I instancji w kwestii dolarów amerykańskich jako składnika majątku uczestników podlegającego podziałowi w tym postępowaniu. Należy się bowiem zgodzić z uczestnikiem, że zgromadzony w tej sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do wyprowadzenia wniosku, że dolary te faktycznie pozostawały w majątku wspólnym małżonków na datę ustania wspólności majątkowej. Przeciwnie, z przedstawionych dowodów wynika, że środki te zostały wypłacone z konta dewizowego już w 1991 roku, a zatem nie tylko w trakcie związku małżeńskiego stron, ale także w okresie trwania wspólnego pożycia małżeńskiego uczestników. Fakt ten, przy uwzględnieniu, iż uczestnik wyprowadził się z domu dopiero w 1998 roku a małżeństwo

uczestników uległo rozwiązaniu w 2003 roku, w świetle wskazań doświadczenia życiowego, nakazuje przychylić się do stanowiska uczestnika, że środki te zostały rozdysponowane przez małżonków S. jeszcze przed ustaniem wspólności majątkowej i jako takie nie mogą stanowić składnika majątku wspólnego podlegającego podziałowi w tym postępowaniu.

Niezasadnie natomiast skarżący kontestuje stanowisko Sądu Rejonowego w kwestii zgłoszonego przez niego wniosku o rozliczenie nakładów z majątku odrębnego w postaci wartości samochodu F. (...) jak i wkładu mieszkaniowego zgromadzonego w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej. Analiza zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego nakazuje bowiem w pełni przychylić się w tym zakresie do oceny Sądu I instancji, której argumentacja podniesiona w apelacji w żadnej mierze nie podważa. Rację ma bowiem Sąd Rejonowy, że twierdzenia uczestnika odnośnie przeznaczenia F. (...) pozostają w oczywistej sprzeczności z treścią obu aktów notarialnych związanych z nabyciem udziału w nieruchomości, zawierających oświadczenie sprzedającego, że otrzymał całą cenę nabycia w gotówce. Roszczenie związane z wkładem mieszkaniowym nie zostało natomiast w tym postępowaniu udowodnione. Z pisma na jakie powołuje się apelujący wnika bowiem jedynie to, że ewentualne rozliczenie mogłoby wyglądać w dany sposób, nie zaś, że faktycznie tak wyglądało. Jedynie ostatni ze wskazanych wniosków prowadzić mógłby natomiast do uwzględnienia przedmiotowego roszczenia.

Przypisując Sądowi I instancji naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w pozostałym zakresie, zarówno wnioskodawca jak i uczestniczka, nie kwestionowali w istocie poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń, lecz ich ocenę prawną w kontekście relewantnych przepisów prawa materialnego. W tym stanie rzeczy, jak już powyżej zaznaczono, Sąd Rejonowy z zastrzeżeniem okoliczności wskazanych na wstępie, podzielił podstawę faktyczną zaskarżonego postanowienia i przyjął ją za własną. Zarzuty obojga skarżących rozważył natomiast w aspekcie zastosowania norm prawa materialnego do ujawnionych okoliczności sprawy.

Zastrzeżenia skarżących w tym względzie można jednak podzielić jedynie częściowo.

Należy bowiem zgodzić się z wnioskodawczynią, że błędnym jest stanowisko Sądu I instancji, iż wyłącznie wnioskodawczynię winien obciążać ciężar związany z nieruchomością wspólną w postaci podatku od nieruchomości za okres od 2004 roku. Pogląd Sądu Rejonowego w tej kwestii nie znajduje bowiem oparcia w dyspozycji art. 207 k.c., znajdującego zastosowanie w tym postępowaniu w oparciu o art. 46 k. r. i o i art. 1035 k.c. który wyraźnie stanowi, że ciężary związane z rzeczą wspólną obciążają właścicieli w stosunku do wielkości ich udziałów. Nie może mieć zaś znaczenia akcentowana przez Sąd I instancji okoliczność, że przedmiotową nieruchomością w tym okresie wyłącznie dysponowała wnioskodawczyni. Nie ulega bowiem wątpliwości, że podatek od nieruchomości, w przeciwieństwie do wydatków związanych ze zwykłym użytkowaniem nieruchomości takich jak opłaty z tytułu dostawy mediów, nie sposób postrzeć w kontekście wydatku o charakterze eksploatacyjnym. Obowiązek uiszczenia podatku obciąża daną osobę już z faktu przysługiwania jej przymiotu właściciela danej nieruchomości i nie pozostaje w żadnym związku z tym czy dana osoba z nieruchomości stanowiącej jej własność korzysta czy też nie. Należności z tytułu podatku od nieruchomości winny zatem obciążać wnioskodawczynię i uczestnika w stosunku do wielkości ich udziałów w majątku wspólnym, a zatem po połowie. Podatek od nieruchomości za okres od 2004 roku do końca 2012 roku wyniósł łącznie 6.137,90 złotych. Każdy z jej współwłaścicieli winien zatem ponieść go w zakresie kwoty 3068,95 złotych. Skoro uczestnik uiszczył z tego tytułu łącznie kwotę 5.295,70,00 złotych, a wnioskodawczyni jedynie kwotę 842,20,00 złote, na rzecz wnioskodawcy z tytułu wydatków na nieruchomości za lata 2004 -2012 należało zasądzić kwotę 2.226,75,00 złotych (5.295,70 złotych-3068,95 złotych). W pozostałym zakresie roszczenie uczestnika w tym zakresie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

W kontekście powyżej przedstawionych rozważań, wbrew zapatrywaniom wnioskodawczyni, nie budzi natomiast zastrzeżeń prawidłowość stanowiska Sądu I instancji względem zgłoszonych przez wnioskodawczynię roszczeń z tytułu wydatków i nakładów na nieruchomości wspólną poczynionych przez nią od momentu wyprowadzenia się z niej uczestnika. Przedstawione dowody nie pozostawiają bowiem wątpliwości, że uczestnik nie opuścił wspólnej nieruchomości dobrowolnie, ale został do tego zmuszony zachowaniem wnioskodawczyni, która następnie nie wpuszczała go nawet na teren nieruchomości. A skoro tak, wnioskodawczyni nie może skutecznie domagać się

obciążenia uczestnika kosztami poczynionych przez nią nakładów i wydatków eksploatacyjnych, dokonywanych przez nią nadto bez jego wiedzy i wpływu. Tym bardziej, że, jak słusznie zauważył już Sąd Rejonowy, żądana przez nią z tego tytułu kwota stanowi głównie wydatki związane ze zwykłym użytkowaniem nieruchomości w postaci opłat za opał, wodę czy prąd. Na uwadze mieć zaś trzeba, że kwestia ta była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który zajął stanowisko zbieżne z powyżej przedstawionym, wskazując, że zasada określona w art. 207 k.c. ulec musi modyfikacji, w sytuacji, gdy faktycznej modyfikacji ulega także sposób posiadania i korzystania z nieruchomości. Rozwiązanie z art. 207 k.c. jest bowiem rozwinięciem reguły określonej w art. 206 k.c. i jako takie może znaleźć pełne zastosowanie jedynie wtedy, gdy wspólne posiadanie całej rzeczy objętej współwłasnością i korzystanie z niej rzeczywiście zachodzi. W przeciwnym razie nakłady konieczne i wydatki eksploatacyjne obciążają tego ze współwłaścicieli, który z nieruchomości faktycznie korzysta (tak Sąd Najwyższy m. in. w uchwale z dnia 8 stycznia 1980 roku wydanej w sprawie o sygn. akt III CZP 80/79 opublikowane w OSNC 1980/9/157).

Wobec jednoznacznej dyspozycji art. 686 w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., niezasadnie także skarżąca utrzymuje, iż Sąd Rejonowy nie miał podstaw aby w niniejszym postępowaniu rozstrzygnąć o roszczeniach uczestnika z tytułu bezumownego korzystania przez wnioskodawczynię z nieruchomości wspólnej ponad przysługujący jej udział. Argumentacja podniesiona względem zasadności przedmiotowego roszczenia ujawnia zaś, że skarżąca ewidentnie nie dostrzega, że z chwilą ustania wspólności ustawowej majątek wspólny stał się przedmiotem współwłasności uczestników w częściach równych. Jakkolwiek zaś z unormowania zawartego w art. 206 k.c. nie można racjonalnie wywodzić uprawnień współwłaścicieli do współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej "w granicach udziału" lub "ponad udział" jako, że współwłaścicielowi nie przysługuje prawo do określonej części rzeczy wspólnej, lecz prawo do posiadania całej rzeczy. To jednak zważyć należy, że każdemu współwłaścicielowi przysługuje takie samo uprawnienie, zatem każdy z nich doznaje ograniczenia w sposobie jego wykonywania przez takie same uprawnienia pozostałych współwłaścicieli. Stąd wniosek, że współwłaściciele mogą współposiadać i korzystać z rzeczy wspólnej tylko w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z niej przez pozostałych współwłaścicieli. W realiach niniejszej sprawy wnioskodawczyni swoim zachowaniem w istocie pozbawiła zaś uczestnika możliwości faktycznej realizacji przysługującego mu prawa. W rezultacie bez jego woli faktycznie korzystała z przedmiotowej nieruchomości w sposób wyłączny, a zatem ponad przysługujący jej udział we współwłasności. Taki stan rzeczy w pełni zatem uprawniał wnioskodawcę do wystąpienia z kwestionowanym przez wnioskodawczynię roszczeniem, którego wartość zweryfikowano w oparciu o opinię biegłego.

W tym stanie rzeczy nietrafnie zatem także skarżąca zarzuca Sądowi I instancji nierozpoznanie istoty sprawy. Zważyć wszak trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów uczestników bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1936 r., C 1839/36, Zb. Orz. 1936, poz. 315; postanowienia Sądu Najwyższego z 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 22; z 15 lipca 1998 r., II CKN 838/97, Lex nr 50750; z 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, Lex nr 519260; wyroki Sądu Najwyższego z 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 Nr 3, poz. 36; z 21 października 2005 r., III CK 161/05, Lex nr 178635.; z 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2). Oceny, czy Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się zaś na podstawie analizy żądań wniosku, stanowisk uczestników i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. W realiach niniejszej sprawy uczestnicy domagali się podziału majątku wspólnego oraz rozstrzygnięcia o wzajemnych roszczeniach z tym związanych. Takie też żądanie było przedmiotem oceny Sądu Okręgowego, po uprzednim dokonaniu ustaleń faktycznych w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, przy uwzględnieniu norm prawa materialnego, mającego zastosowanie w rozpoznawanej sprawie. Argumentacja podniesiona w tym względzie przez skarżącą wskazuje zaś na to, iż myli ona niepoznanie określonego żądania z jego nieuwzględnieniem. Niewątpliwie zaś sytuacja, w której sąd wskazuje, że w jego ocenie określone roszczenie nie zasługuje na uwzględnienie jako niezasadne, nie oznacza, że o owym roszczeniu nie rozstrzygnięto.

Uwzględniając wiek uczestnika jak i okres rozłożenia w czasie należnej mu spłaty nie sposób natomiast nie zgodzić się ze stanowiskiem skarżącego uczestnika, podważającym prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie rozłożenia zasądzonej na jego rzecz należności na raty. Zważyć wszak należy, że rozwiązanie przyjęte w tym zakresie przez Sąd Rejonowy całkowicie pomija słuszny interes uczestnika. Przyjęcie przedmiotowego harmonogramu spłaty skutkowałoby istotnym obniżeniem wartości ekonomicznej majątku należnego uczestnikowi z tytułu udziału w majątku dorobkowym, negatywnie wpływałoby na możliwość prawidłowego zagospodarowania zasądzonej kwoty i nie uwzględniałoby procesów inflacyjnych prowadzących do spadku wartości pieniądza. W takim wypadku uczestnik uzyskałby przecież należną mu dopłatę dopiero po upływie 5 lat. W konsekwencji, rozwiązanie to prowadziłoby w istocie do sytuacji gdy wartość sumy przyznanej uczestnikowi niniejszego postępowania jedynie nominalnie odpowiadałaby wartości mu należnej, a w rzeczywistości z wartością tą by nie korelowała. Rozwiązanie to przecież w oczywisty sposób bezpodstawnie uprzywilejowuje wnioskodawczynię kosztem uczestnika. Celem przedmiotowego postępowania jest natomiast kompleksowe i ostateczne uregulowanie sytuacji współwłaścicieli związanej z podziałem określonego majątku poprzez wypracowanie rozwiązania optymalnego z punktu widzenia wszystkich zainteresowanych podmiotów, zgodnie z przesłankami wynikającymi z prawa materialnego.

Roszczenia zgłoszone przez uczestnika w postępowaniu apelacyjnym, rozszerzające jego żądania o świadczenia za kolejny okres, zasługiwały zaś jedynie na uwzględnienie w części. Roszczenie z tytułu bezumownego korzystania przez wnioskodawczynię z nieruchomości wspólnej ponad udział za okres od stycznia 2013 roku do maja 2014 roku pozostało bowiem nieudowodnione i jako takie podlegało oddaleniu w całości. Zważyć bowiem należy, że, w przeciwieństwie do roszczeń zgłaszanych z tego tytułu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, które uczestnik opierał na wnioskach płynących z opinii biegłego, w odniesieniu do roszczenia zgłoszonego w tym zakresie w postępowaniu apelacyjnym żadnych wniosków dowodowych nie zgłosił. Roszczenie z tytułu ciężaru związanego z nieruchomością wspólną z tych samych, powyżej opisanych, względów jak w przypadku roszczeń zgłaszanych z tego tytułu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, podlegało zaś uwzględnieniu jedynie w zakresie kwoty 183,00 złotych. Podatek od przedmiotowej nieruchomości za lata 2013 i 2014 wyniósł łącznie 1.454 złotych. Każdy z jej współwłaścicieli winien zatem ponieść go w zakresie kwoty 727,00 złotych. Skoro uczestnik uiszczył z tego tytułu łącznie kwotę 910,00 złotych, a wnioskodawczyni jedynie kwotę 553,00 złote, na rzecz wnioskodawcy z tytułu wydatków na nieruchomość za lata 2013-2014 należało zasądzić kwotę 183,00 złotych (910,00 złotych-727,00 złotych). W pozostałym zakresie roszczenie to jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Powyższy stan rzeczy prowadzić musiał do zmiany zaskarżonego postanowienia.

Wobec wniosków płynących z postępowania dowodowego przeprowadzonego w postępowaniu apelacyjnym w pierwszej kolejności obniżeniu podlegać musiała wartość nieruchomości określona w punkcie 1a) zaskarżonego postanowienia z kwoty 468.300,00 złotych do kwoty 395.000,00 złotych.

Z uwagi na płynący ze zgromadzonego materiału dowodowego wniosek, że kwota 1.070,00 dolarów amerykańskich na datę ustania wspólności majątkowej uczestników została już przez nich rozdysponowana i jako taka nie stanowiła już składnika majątku podlegającego podziałowi, uchyleniu podlegał podpunkt gg punktu 1. zaskarżonego postanowienia a w konsekwencji także punkt 4. postanowienia.

W zaistniałym stanie rzeczy przedmiotowe postanowienie podlegało także korekcie w odniesieniu do składników majątku określonych w punkcie 1 podpunkty bb), cc) i ee), dd) i ff) przedmiotowego postanowienia. Nie bez racji bowiem wnioskodawczyni poddawała w wątpliwość prawidłowość rozwiązania przyjętego w tym zakresie przez Sąd I instancji. Pominięcie w części podziałowej składników majątku ujętych w punkcie ustalającym postrzegać bowiem należy jako błąd merytoryczny Sądu, który podlegać musiał odpowiedniej korekcie. Rozstrzygnięcie winno bowiem obejmować swoim zakresem wszystkie składniki majątku, a przede wszystkim te składniki majątku, co do których sąd ustalił, że wchodzi w skład majątku podlegającego podziałowi.

Wobec zgodnych stanowisk uczestników w postępowaniu apelacyjnym aby nieruchomość przyznać wnioskodawczyni, w świetle dyspozycji art. 622 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., zmianie podlegać musiał także

sposób podziału majątku wspólnego uczestników w odniesieniu do przedmiotowego składnika majątku, poprzez rezygnację z jego sprzedaży w drodze licytacji publicznej i przyznanie go na własność wnioskodawczyni z odpowiednią splatą dla uczestnika, jako, że zgodny wniosek ma w tym względzie co do zasady znaczenie priorytetowe.

Powyżej opisany stan rzeczy implikował również zmianę w zakresie punktu 5. zaskarżonego postanowienia. Na rzecz uczestnika, w świetle wniosków płynących z poczynionych rozważań, przypadała bowiem kwota 197.5000,00 złotych tytułem splaty w zakresie nieruchomości wspólnej (395.000,00 złotych/2), kwota 41.824,60 złotych z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości ponad udział oraz kwota 2.226,75 złotych tytułem wydatków na nieruchomość wspólną poniesionych do końca 2012 roku, a zatem łącznie kwota 241.551,35 złotych. Z kolei uczestnika względem wnioskodawczyni obciążała kwota 1.800,00 złotych (3600,00 złotych/2) oraz kwota 499,60 złotych (999,20 złotych/2) tytułem splaty w zakresie składników majątku opisanych w punkcie 1 dd) i ff), a zatem łącznie kwota 2.299,60 złotych. W rezultacie na rzecz uczestnika tytułem splaty, odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości ponad udział i zwrotu wydatków na nieruchomość poniesionych do końca 2012 roku należało zasądzić kwotę 239.251,75 złotych (241.551,35 złotych – 2.299,60).

Mając na względzie powyżej poczynione rozważania, zgodnie z art. 213 § 2 k.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. termin zapłaty wskazanej powyżej należności Sąd Okręgowy ustalił na dzień 31 marca 2015 roku, ustalając, iż kwota ta płać będzie jednorazowo. Decydując o jednorazowej płatności przedmiotowej kwoty uwzględniono trafną argumentację podniesioną przez uczestnika, kwestionującego rozłożenie należnej mu kwoty na wieloletnie raty, jak i stanowisko wnioskodawczyni, która w tym postępowaniu wyrażała wolę sprzedaży przedmiotowej nieruchomości. Odroczenie terminu płatności do końca pierwszego kwartału 2015 roku uznać należy za odpowiedni termin, umożliwiającą wnioskodawczyni zrealizowanie wskazanych zamierzeń i zgromadzenie odpowiednich środków pieniężnych. Przedmiotowe rozwiązanie jest zatem optymalne jako, że w równym stopniu uwzględnia interesy wszystkich zainteresowanych podmiotów. Z jednej strony chroni bowiem interes uczestnika w uzyskaniu kwoty o określonej wartości ekonomicznej, a z drugiej daje wnioskodawczyni odpowiedni czas potrzebny na zgromadzenie stosownych środków na jej pokrycie.

Z tych samych powodów rozstrzygnięto także o sposobie i terminie płatności należności z tytułu zwrotu wydatków na nieruchomość za lata 2013 -2014, o której orzeczono w punkcie II. postanowienia na podstawie art. 207 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. w zw. z art. 46 k. r. i o. uwzględniając jednak , iż kwota należna z tego tytułu nie jest znaczna.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy w punkcie I. postanowienia z obu apelacji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w punktach 1., 3., 4. i 5. w sposób szczegółowo opisany w sentencji, a w punkcie III. postanowienia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił obie apelacje w pozostałym zakresie.

W punkcie IV. postanowienia Sąd Okręgowy na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego. W realiach niniejszej sprawy, z uwagi na brak sprzeczności interesów uczestników oraz równy stopień ich zainteresowania wyrażający się w dążeniu do wyjścia ze wspólności majątkowej i uregulowania wzajemnych stosunków majątkowych, nie zachodzą bowiem podstawy do odstąpienia od podstawowej zasady rozliczenia kosztów postępowania nieprocesowego.